

לקח מהפרשה,

"לא יום אחד תאכלון ולא יומיים וכו..." (יא' יט')

בפסוק זה נזכרים יום אחד, יומיים, חמשה ימים, עשרה ימים, עשרים יום, חודש ימים. והם כמניין הימים בשנה שבהם חל חיוב לאכול בשר. 52 שבתות, 7 ימי פסח, יום אחד של שבועות, ראש השנה, 8 ימים של סוכות. (חשבון מדויק בספר הרוקח..)

וצריך ביאור: למה בחרה התורה דווקא את הפרשה הזו כדי לציין בה את הימים שבהם צריך לאכול בשר?

ונראה שהתורה בחרה בפרשה זו, לא רק משום שאנו עומדים בפרשה העוסקת בבשר, אלא משום שעם ישראל חשקו בבשר, ונתן להם ה' יתברך כעונש את כל הבשר שהיו צריכים לאכול במשך כל שהותם במדבר במשך שנה אחת, ובוזה קבלו כל המגיע להם. והדבר דומה לאדם שמשך מהבנק משיכת יתר ונשאר אחר כך בלא כלום.

הבעל שם טוב בירך פעם יהודי אחד שיזכה בהצלחה. והנה עבר זמן ולא ניכרה במעשיו שום הצלחה. שב היהודי לבעל שם טוב כדי לבקש ברכה פעם נוספת. אולם מיד בהיכנסו שאל אותו הצדיק: 'נכון שכשיצאת ממני בפעם הקודמת הלכת ל... מרוץ סוסים ושם הצלחת בצורה יוצאת מגדר הרגיל והסוסים שלך נבחרו לסוסים הטובים ביותר?' לא כיחד היהודי שאכן כך היו פני הדברים. ואז אמר לו הבעל שם טוב: 'אז מדוע באת אלי פעם נוספת? הרי כילית את הברכה שנתתי לך על מרוצי סוסים ושם התבזזה לך כל ההצלחה, ועכשיו נותרת בלא כלום...'

מכאן אנו למדים שצריך לקחת רק מה שה' נותן. וכך כתב החפץ חיים: (באור הלכה תקכ"ט ד"ה 'ואלי') "שצריך אדם לנהל הוצאות ביתו בחשבון לפי ערך הרווחתו ולא יותר, וזוהי תוכחת מרובה להרחיק דברים של מותרות..."

גם אדם הראשון יכול היה לחיות לעולם, עד ששמע לקול הנחש. הקדוש ברוך הוא אמר לו שלא לאכול מעץ הדעת, אך הוא בחר לטעום ממנו, ואז כבר לא היה יכול להתקיים בעולם כי רצה יותר מיד. אדם צריך לקחת רק מה שה' נותן לו, וזה צריך להיות אצלו מתוק מדבש, שלא יחפוץ אפילו לטעום מדבר אחר! לאדם הראשון נתנו את כל העולם! הכול היה שלו!!! ורק מעץ אחד, עץ הדעת אסרו עליו לאכול. יתכן שהיו שם בגן עדן מאות אלפי עצים אחרים אבל הוא חשק דווקא בעץ האסור. – מים גנובים ימתקו- כיוון שנגנבו אותם נעשו המים יותר מתוקים... גם כשמדובר במים פשוטים שאין בהם כל טעם מיוחד, אבל הגנב מרגיש בהם מתיקות מיוחדת רק משום שהם גנובים. כך מתנהל לו העולם. רצה הבורא שיהיה בכוחו של היצר הרע להסית את האדם ולומר לו: תיקח דווקא את הדבר שאסר אותו בוראך, דווקא לזעה תשתוקק, מקור המחלות השורש לחוסר הסיפוק וערעור חיי הבית והמשפחה הוא בגלל המרוץ לרמת חיים שאינה מתאימה לבני הבית. מרוץ זה נספג גם בילדים שכבר מגיל צעיר הולכים בדרך זו ובמקום שהאימא תחנך את ילדיה כבר מינקותם שכל מה שיש להם הוא מתוק מדבש, ומה שהאימא מכינה את זה אוכלים במקום זה מחנכים אותם לחיי מותרות שהם שורש כל הרע בעולם.

'את תקנאי ביתי לא בחברה ולא בשכנה ולא בכל אדם אחר שיש לו יותר. כל מה שיש לנו הוא טוב מאוד' השמלה שאימא קנתה לך היא היפה ביותר האוכל שלנו הוא הטעים ביותר ואסור לנו להביט על משהו אחר במילים אלו חינוך הדור הקודם את ילדיו וגם היום כל משפחה המחנכת את ילדיה כך זוכה לחיים מאושרים.

פינת החלכה

מי פטור מפדיון הבן?

- א: פדיון הבן נוהג רק בבכור 'פטר רחם' שנולד ראשון לאימא, ולא משנה כמה ילדים נולדו לאבא לפניו.
- ב: בכור שנולד בנייתוח קיסרי, פטור מפדיון מפני שאינו פטר רחם, וזה שנולד אחריו פטור מפדיון מפני שאינו בכור.
- ג: בכור שנולד בסיוע מלקחיים או וואקום חייב בפדיון הבן עם ברכה.
- ד: פג בריא שנולד אחרי תשעה חודשי הריון, פודים ביום 31 גם אם הוא עדיין באינקובטור, בגלל משקלו.
- ה: פג שיש סכנה לחייו אף שנולד אחרי 9 חודשי הריון, לא פודים עד שיעברו 30 יום מאז שיצא מהאינקובטור.
- ו: פג שנולד בחודש השביעי או השמיני ונמצא באינקוטבטור, פודים אותו רק אחרי שעברו 30 יום מאז שיצא מהאינקובטור.

חינוך לילדים גדולים חלק א'

נשאלתי מדוע אני לא מתייחסת במאמרים שבמדור זה לחינוך לילדים גדולים ונשואים. התשובה לכך היא פשוטה, לדעתי החינוך לילדים גדולים וקטנים הוא זהה. כשאני כותבת שבמסגרת החינוך צריך לכבד כל אחד, זאת אומרת שצריך לכבד כל אחד מגיל 0 עד גיל... כשאני כותבת שמתן אימון הוא ערך זאת אומרת שצריך לחנך לכך כבר מגיל צעיר.

אני מאמינה שחינוך מתחיל מילדות. אי אפשר להתחיל לחנך ילד כשהוא כבר נשוי. ברור שאם חנכתם נכון לפתיחות ותקשורת מילדות, תהיה פתיחות ותקשורת גם עם הילד הנשוי. אם חנכתם מגיל צעיר למעורבות ועזרה, הילדים יהיו מעורבים ויעזרו גם אחרי הנישואין.

עם זאת בכל זאת אתייחס במאמרים הבאים לבעיות מיוחדות שיש במערכות היחסים עם ילדים בוגרים ונשואים...

אפשר יהיה להפנות שאלות לפקס: 02: 9919288

בהצלחה רבה, ושבת שלום שושנה.

"ולא יכלו לעשות הפסח ביום

ההוא..." (ט"ו)

הצדיקים מזככים את אבריהם ומרגילים אותם שהמצווה תיעשה מעצמה, ובמקום שאין מצווה, איבריהם לא נשמעים להם. כמו שנאמר אצל אברהם בעקדה: 'וישלח את ידו ויקח את המאכלתי בחזקה ובהתאמצות, כי באמת לא הייתה העקדה מצווה, כי ה' לא רצה שישחט את יצחק. לכן כתוב כאן 'ולא יכלו לעשות הפסח' הם הרגישו שאין ביכולתם לעשות אותו, איבריהם לא צייתו להם. ידעו שטומאה הותרה בציבור אך לא ידעו שביחיד לא הותרה. על כן שאלו למה נגרע? למה אין ביכולתנו לעשות את הפסח? על זה ענה להם משה שביחיד הדיון הוא שהקרבת נדחה לפסח שני. (דברי שאול)

סיפור לשבת

מפגש ידידותי

בחצי גרן עגלה ישבו התלמידים בבית-המדרש הגדול 'בית זלכה' שבמרכז העיר בגדד, והאזינו לשעורו של רבי עבדאללה סומך, רב העיר. התלמידים היו למדנים גדולים וידועי שם. ביניהם רבי יוסף-חיים, היבן איש חיי, ורבי אליהו מני, מי שנתמנה לימים לרבה של חברון. לפתע הופיעו על מפתן בית-המדרש שלשה שוטרים. שעה ארצה נצבו השלשה על מקומם, נבוכים במדה רבה, מביטים פנימה בהסוס. לבסוף סבו על עקבותיהם והסתלקו כלעמית שבאו. במשך שנות פהנתו של הרב כרבה של בגדד, הצליח להרים את קרן התורה. הוא הקים ישיבה שנהרו אליה תלמידים מכל האזור, ולצדה יסד בית-מדרש גבוה שהסמיך עשרות רבנים להוראה. במרוצת השנים נפרסה מצודתו על פני כל קהילות עירק וקורדיסטן. שאלות הלכתיות הפנו אליו מכל מדינות המגרב, ואפלו מאירופה האשכנזית פנו אליו רבנים בבקשת הסכמות לספריהם ולצורך חוות-דעת בשאלות הלכתיות שונות. גם ערביי בגדד רחשו כבוד לרבם של היהודים.

באותם ימים הסתבך אחד מבני הקהלה היהודית בעלילה שפלה, שהיתה עלולה למוטט את עסקיו כליל ואף להשליכו לבית-הסהר לתקופה ארצה. הפרשה התגלגלה זמן-מה עד שלבסוף הובאה אל שלחנו של ה'נאלי', מושל העיר. המושל קבע, כי על הנאשם להשבע על גרסתו כדי להוכיח את חפותו. ואכן, היהודי נשבע וזכה בדינו. יהודי בגדד חשו רוחה על החלצותו של חברם מן העלילה. אלא ששמחתם של יהודי העיר לא נשאה חן בעיניו של מוסא, מתושבי העיר הידועים והמכרים. מוסא זה, שלא היה אלא משה, יהודי מתאסלם, השתדל שלא לותר על שום הזדמנות שבה היה יכל להשחיר את פניהם של אחיו לשעבר.

הוא זמן עצמו לפגישה עם מושל בגדד ואז, כממתיק סוד, חשף לפניו את ה'תרמית' היהודית: "דע, כי שבועותיהם של היהודים הן חסרות ערך. בראשית כל שנה הם נאספים בבתי-הכנסת שלהם ומודיעים קבל עם ועדה, כי מבטלים הם מראש את כל הנדרים והשבועות שידרו ושישבעו במשך כל השנה הבאה. התחבולה הזאת נועדה במיוחד כדי להוליד שולל את בני העמים האחרים שבתוכם הם יושבים". דברי ההסתה של מוסא מצאו מסלות ללבו של המושל. הוא חש מרמה ונלעג מהתרמית היהודית, ותחושתו זו הפכה עד מהרה לזעם. הוא דרש לקבל מיד הסברים למנהג היהודי, מפי רבם של היהודים בעצמו. שלשת השוטרים שהופיעו בבית-המדרש באו אפוא כדי להזעיק את הרב אל לשכת המושל.

אולם כשהביטו בדמותו המרשימה של הרב, היושב מקף בעדת התלמידים הבולעים בצמא את דבריו, חשו פחד ורעדה. "האיש שנשלחנו להביאו, דומה יותר למלאך אלקים מאשר לבן-אדם", אמרו בשובם אל המושל. רותח מזעם שגר המושל בשנית את שלשת השוטרים, בהזהירו אותם כי אם לא ישובו עם הרב של היהודים, מרה תהיה אחריתם. בראשים מרכנים נגשו השוטרים אל הרב ומסרו לו את הודעת המושל. הרב קם ממקומו, ויצא לעבר ביתו של המושל. בראותם את רבם קוטע את השעור ויוצא אל הרחוב, נתלוו התלמידים אליו. גם יהודים רבים שחלפו באותה שעה ברחוב, הצטרפו אל הפמליה הנכבדה שבראשה הרב.

המושל שהציץ מחלונו, נדהם ממראה עיניו. גוש אדם ענקי קרב לביתו באטיות. רק כשהגיעו סמוך לביתו ממש, התברר לו כי זו שיקרה שמלנה את הרב של היהודים. אותות מבוכה נפרו על פני המושל כשציצא לקבל את הרב. הפגוד הגדול שזכה לו הרב וכן גם הדרת פניו – רככו את לבו. הוא הושיט את ידו לרב והכניסו בנימוס אל ביתו, כשהוא מאפשר גם לקבוצה ממלניו להכניס. כאלו שכח המושל את הסבה שבגינה זמן אותו אליו, החל לשוחח עמו על מצבם ושלומם של יהודי בגדד. מכאן התגלגלה השיחה לנושאים שונים ומגוונים, והמושל לא הסתיר את התפעלותו מדבריו הנבונים של רבי עבדאללה.

רק לבסוף, בהסוס נפר וכבדך אגב, שאלו המושל, אם נכון הוא כי היהודים מבטלים מראש את תקף שבועותיהם ובכך מתירים לעצמם להשבע לשקר. רבי עבדאללה, שהבין יפה את מה שהסתתר מאחורי כל הפגישה, חנך חינוך רחב. הוא בקש מאחד הנוכחים לגשת ולהביא מחזור תפלה, וכשהובא, פתחו ב'כל נדרי'. "תפלה זו מתחילה במלים 'כל נדרי ואסרי', ומסתיימת במלים 'כי לכל העם בשגגה'", הסביר הרב למושל. "אנו מתירים רק שבועות שציצאו מן הפה בשוגג, וגם כאלה, רק נדרים ושבועות בעניני דת ולא שבועות בעניני ממון". המושל התנצל והחליף מיד את נושא השיחה, ולבסוף נפרד מן הרב בלחיצת-יד חמה וממשכת.

מאותו יום נעשה המושל ידידו האישי של רבי עבדאללה סומך. הוא נהג לבוא אל ביתו, בעקר בשבתות ובחגים, לשוחח עמו על עניני העולם ולהנציץ בו בבעיות שלטוניות עדינות.